

• TEN GELEIDE

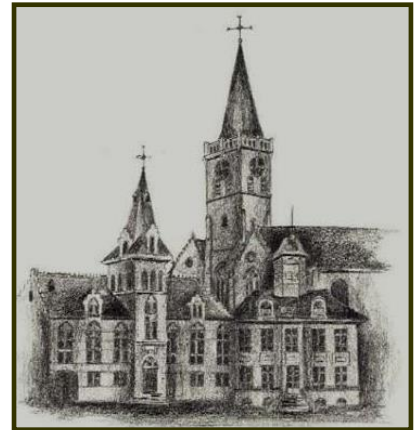
Onze oudst bekende rechtstreekse voorvader

Als stamvader van ons geslacht, dat later de naam **BOMBEECK** gaat voeren, fungeert (voorlopig) **Bartholomeus ofte Martinus Bombeek** ofwel **Bertel ofte Merten Bombeke**. Hij is degene die de Aalsterse stam aanvoert, en ontegenzeggelijk degene, die pas bij zijn trouwplechtigheid in 1720 te Aalst is opgedoken. Omstreeks 1723 vestigde hij zich op de Hoogstraat, dichtbij de grafelijke houten korenstaakwindmolen, naast de toen al deels gesloopte stadsvesten op Sompershoek bij de Molenberg. Uit zijn trouwerij met de winkeliersdochter **Maria Aldegonde Dhaene**, werden hoogstwaarschijnlijk negen kinderen geboren. Wij stammen van zijn zesde kind af, dat de doopnaam van **Joannes Baptista** ontving en die in mei 1749 trouwde met **Petronella Janssens**.

Verder zijn er in deze (vernieuwde) publicatie nog afstammelingen van Bartholomeus ofte Martinus zijn jongste zoon **Judocus Joannes Bombeek** en diens eerste vrouw **Maria Francisca Eeckhout** uit Lede opgenomen. De inmiddels wijd en zijd vertakte nakomelingen van onze stamvader zijn twee volwassen zonen, hebben zich in mannelijke lijn nog altijd gehandhaafd...

Familiekroniek

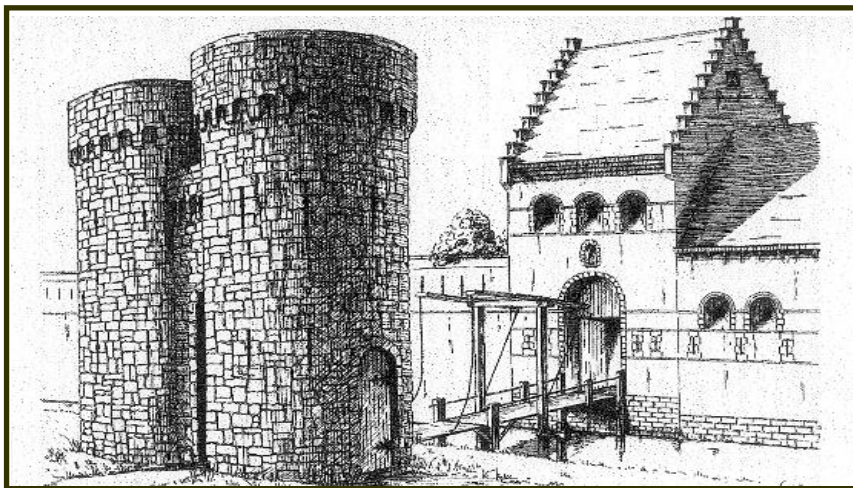
In de familiekroniek treft men de biografische gegevens over personen en de gezinssamenstellingen van verwantschappelijke families Bombeek aan. Daarnaast laat de familiekroniek mede de tijds- en plaatselijke omstandigheden zien, waarbij alle familie en personen in historische context geplaatst zijn. De kroniek kan men dus tevens zien als een beknopte stadskroniek over Aalst en vanaf 1852 over Helmond, want in deze twee textielstadjes hebben eertijds bijna alle gebeurtenissen plaatsgevonden. In de familiekroniek komt men een aaneenschakeling van

Kerk te Lede in Oost-Vlaanderen.

9

blijde en diep tragische gebeurtenissen

uit lang vervlogen én vooral kommervolle tijden tegen. De kroniek geeft, tenminste vanaf 1720, de levensgeschiedenis weer van een eenvoudige familie: niet van adel, geen familiewapen (?) en nergens is er een familiefortuin gevonden; we zijn van oudsher gewone lui... Toch liet op woensdagavond 20 november 1996 de toen 83-jarige Josephus Antonius Maria Bombeek vanuit Eindhoven weten er trots op te zijn... een Bombeek te zijn..!

Stad Aalst: de vroegere Dendermondscheport of Molenstraetpoort.

[22 - Stadspoorten blz. 96]

Bijlage

De bijlage geeft een overzicht van onder meer de genealogie van de molenaarsfamilie van Will en de nakomelingen te Helmond van de te Aalst geboren gebroeders Bartholomeus en Gregorius Bombeek alsmede de Helmondse nakomelingen van Aalstenaar en oud-zouaaf Philippus Franciscus Bombeek en diens Helmondse vrouw Elisabeth van de Kerkhof.

Familieonderzoek

Het onderzoek naar de familieverbanden der molenaarsfamilies Boenbeke of Boembeke en latere families Bombeke en/of Bombeeck (met alle varianten van de familienaam) heeft hoofdzakelijk plaatsgevonden in België en Nederland vanaf medio augustus 1996 t/m heden. Het familieonderzoek in Vlaanderen werd verricht in nauwe samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, afdeling Aalst. De belangrijkste gegevens werden geput uit de plaatselijke archieven van de steden Gent en Aalst (Oost-Vlaanderen), 's-Hertogenbosch en Helmond (Noord-Brabant) en uit het door de VVF gecreëerd familiedossier BOMBEECK. Verder konden we de laatste jaren volop gebruik maken van de Website van het Algemeen Rijksarchief te Brussel, waarin miljoenen namen te vinden zijn uit oude parochieregisters en Burgerlijke Standen. Daarnaast hebben we nog bid- en gedachtenisprentjes, doodsbrieven en rouwbrieven, kranten, advertenties, geschiedkundige tijdschriften, jaarboeken en historische boeken geraadpleegd, waarin voorvaderen, familieleden en naamgenoten met verwantschapsbetrekkingen stonden vermeld.

De afbeeldingen zijn vooral afkomstig uit privéverzamelingen, geschiedkundige werken, iconografische verzamelingen, gemeentelijke topografisch historische atlanten en uit het persoonlijk archief van de samensteller [pas].

Rijksarchief te Gent (Oost-Vlaanderen).

De zeer moeilijke zoektocht in het 17de-eeuwse 'Aelst' leverde geen honderd procent aantoonbaar bewijs van afstamming van de **gevestigde molenaarsfamilies te Aalst**, deze der **praterij** van **Nieuwerkerken** en vroegere van het dorp **Oombergen**. Er zijn aantoonbare verwantschappen... én er was natuurlijk de oude grafelijke houten korenstaakwindmolen, langs zij de Aalster *Hooghstraete*... Daarenboven waren er nog de watermolens, eertijds aan de rivier de Dender op de Werf of Kaai of Mosselkaai ofwel Molenkaai der *Stede van Aelst* gelegen.

10

Het is algemeen bekend, dat molenaarsgeslachten soms ver uit de eigen omgeving verzeilden, zo ook onze Bombeeckjes. Bartholomeus ofte Martinus Bombeeck (generatie VIII-b.) is **onze Aalsterse stamvader**. Van hem is echter geen aanwijzing gevonden over zijn ascendentie, zodat zijn ouders onbekend zijn. Hij kan van buiten Aalst zijn gekomen, maar is toch bij zijn huwelijk al ter plaatse in de Sint-Martinuskerk aanwezig. De voor hem opgesomde generaties zijn derhalve twijfelachtig. Vast staat, dat er familiebanden bestonden. Meermaals troffen we bij kerkelijke plechtigheden dezelfde familieleden, bekenden en naaste burens als getuigen aan (we komen hier later nog uitvoerig op terug).

Stadsarchief te Aalst (Oost-Vlaanderen).

De kern van onze genealogie is uiteraard dat deel waarvan de gegevens vast staan en aan te tonen zijn. Het omvat dus de generaties VIII t/m XVIII. Aan deze vaste kern gaan de zeven generaties vooraf, die mogelijk tot onze voorouders (?) behoren, maar waarvan we niet voldoende of liever geen zekerheid konden verkrijgen, dat dit ook werkelijk zo is. Toch hebben we deze generaties in dit werk opgenomen, omdat we telkens weer nieuwe aanwijzingen vonden, die overduidelijk aantoonde, dat tussen de eerste zeven generaties onderling, alsook de achtste generatie, wel familiebetrekkingen moesten bestaan hebben. De bij die generaties vermeldde jaartallen van geboortes, huwelijken en overlijdens, zijn echter moeilijk te bewijzen, omdat deze vóór 1613/1615 in Vlaanderen niet door de katholieke kerk werden opgetekend. Uiteindelijk was voor ons van doorslaggevend belang, dat zij allen tezamen eertijds tot éénzelfde familie-groep behoorden.

Voor de genealogie van de families van Will hebben we, naast eigen onderzoek, ook gebruik gemaakt van de gepubliceerde opzoekingen uit 1957 in Brabants Heem (Thuis in Brabant) door de heer † F.J. van Will uit Oss, Noord-Brabant.

Tijdrekenkunde

Het jaar begon oudtijds met “Pachen”. De zevende februari 1403, Oude Stijl (O.S.), kwam overeen met de zevende februari 1404, Nieuwe Stijl (N.S.). Later waren er in de ZN verschillende kalenders in gebruik: t/m 1582 de Juliaanse kalender, vanaf 1583 de Gregoriaanse kalender, daarna vanaf 1796 t/m 1805 de Franse Republikeinse kalender en vanaf 1806 opnieuw de voormalige Gregoriaanse kalender. Alle in de familiechroniek en genealogie genoteerde data en wekdagen, zijn daarom herleid naar onze ook huidige gehanteerde Gregoriaanse kalender.

Oude rekenkunde; landmaten en rekenmunten

1 Duim mat in het “Oud Graafschap Aelst” 2,52 centimeter. 1 Palm was 11 centimeter lang.
 1 Hectoliter rogge kwam overeen met een gewicht van 61 kilogram.
 1 Oude dagwand land besloeg 90 roeden. 1 Dagwand grond besloeg 100 roeden. 1 Roede kwam toen overeen met 30,7456 m² grond. 4 Dagwanden of 400 roeden land vormden 1 Aalsterse bundel.
 1 Pond groten (Vlaams) waren 20 schellingen van elk 12 groot, dus 240 groten ofwel 1920 penningen, hetgeen een tegenwaarde gaf van 6 guldens. 1 Schelling was 12 denieren waard. 1 Pond Vlaams waren gelijk aan 6 ponden Tournois of 12 ponden Parisis. 1 Gulden was 20 stuivers of 80 oorden of 160 duiten of 960 mijten waard. 1 Patacon had een waarde van 56 stuivers (soms echter 53 stuivers).

Vertaling van in het Frans aangeduide beroepen

Bobineuse = garenspoelster oftewel twijnster. *Carrolier/corroyeur* = leertouwer of leerlooier. *Chapelier* = hoedenmaker (sgast). *Charron* = wagenmaker. *Chauffeur* = stoker oftewel vuurstoker. *Commissionair* = kruier. *Cornet* = hoornblazer. *Coutelier* = messenmaker. *Débourreur* = uitklopper, leegmaker van pijpen. *Dentellière* = kantwerkster en/of spellewerkster. *Domestique* = huisknecht. *Jardinier* = tuinknecht. *Journalier* = dagloner. *Journaliere* = dagloonster. *Marschand de poissons* = visverkoper. *Messenger* = boodschapper. *Ouvrier* = werkmans. *Ouvrier maçon* = metselaar of metser. *Ouvrier teinturier* = blauwverversgast of katoenverver.

11

Betekenis van enige latijnse woorden

Filius (fs) = zoon van. *Filia* (fa) = dochter van. *Filii* (fi) = zonen van oftewel kinderen van.
Proles = kind. *Nata* = geboren vrouwelijk kind.
Natus = geboren mannelijk kind. *Baptisare* = dopen.
Susceptores = doopheffers oftewel doopgetuigen.
Sponsalia = (in) ondertrouw. *Matrimonium* = huwelijk.
Sponsa = bruid. *Sponsus* = bruidegom.
Sponsi = bruidspaar. *Testes of Testibus* = getuigen.
Obiit of Obijt = overleden. (in) *Ecclesia* = binnen of ten overstaan van de kerk begraven (meestal vermogende mensen, doch bij uitzondering, ook arme maar gelovige mensen, die dan *pro Deo* werden begraven).
Sepulti of Sepultus = begraven. *pro Deo* = gratis, dus bijvoorbeeld begraven zonder bijkomende kerkelijke kosten.
Legitima = wettige dochter van. *Legitimus* = wettige zoon van.
Propriet = eigendom. *Proprietaris* = eigenaar.
Uxor, -oris = huisvrouw, -echtgenote.
Vidua = weduwe. *Viduus* = weduwnaar.
Courant (geld) = muntstuk, een in zekere bepaalde tijd gangbaar en wettig betaalmiddel.
EX/ex = Uit (of afkomstig uit een bepaald dorp of stad).
Hodie = heden oftewel vandaag. *Pridie* = gisteren.
Vicaire of Vicep = plaatsvervanger of onderpastor.

Gedeelte van het gerestaureerd Oud-Hospitaal van Aalst in Oost-Vlaanderen.

Betekenis van buiten gebruik geraakte woorden...

- *Beluik* = een overdekte en deels beschutte woonplaats gebouwd in een ingang, steeg of impasse.
- *Besette rente* = een jaarlijkse rente-uitkering, waarmee een erfgoed belast was.
- *Borger of Poorter of Stadspoorter* = de naam voor de vroegere inwoner van een stad als zodanig, met alle daaraan verbonden rechten.
- *Buitenpoorter of Landpoorter* = Poorter, die volgens het aloude *Nederlandsche Recht* ontheven was van de verplichting om in de stad te wonen, maar toch lid bleef van het poorterschap.
- *Cijnsgrond* = voor deze grond was men een periodieke betaling verschuldigd om de grond in gebruik te hebben, meestal te voldoen aan de landsheer of aan een kloosterorde. Tot in de 15de eeuw kreeg de grondeigenaar voor zijn cijnsgronden niet alleen geld, gerst, rogge, mout, haver en eieren, maar ook levende have, zoals kappoenen (zijn gesneden hanen) varkens, ganzen, kippen en ander kleinvee.
- *Impasse* = slop of steegje of nauwe ingang (meestal doodlopend).
- *In de hof gesoncken* = in het panthof of in den hof begraven.
- *Inden Lande van Aelst* = het Land van Aalst.
- *Kasselrij* = is het bestuurlijk onderdeel van het middeleeuwse en latere Graafschap Vlaanderen en enkele andere Zuid-Nederlandse gewesten.
- *Koer/Koerken* = omheinde en/of deels beschutte binnenplaats(jes) of achterplaats(jes).
- *Lochting/Lochtinck* = tuin of moestuin, hof of hoptuin.
- *Maelder/Meulenaer/Moelder/Mulder/Muylder* = molenaar.
- *Meulen/Muelen/Moelen* = molen. • *Coerenwintmeulen* = korenwindmolen.
- *Panthof/den Hof* = ommuurde binnenplaats met kerkhof, veelal omgeven door een kloosterpand of door heggen en grachten afgescheiden dodenakker of pestkerkhof.
- *Prijzij Preseye/Prisye* = schatting of de waarde ofwel de prijs van een goed.
- *Staat van Goed(e)* = lijst van de boedelbeschrijving aangaande een nalatenschap met erfenisverdeling, inclusief overzicht van de financiële situatie van onze voorouders.
- *Wettelijke Passering* = schepenkennissen ofwel schepenakte, waarin de verkoop van onroerendgoed met lening(en) en onroerendgoed als onderpand werd vastgelegd.
- *Wintmeulen/Wintmoelen/Wintmuelen* = windmolen.

12

in de hooghstraete die men seit den stampaertshouc.

Oude Vlaamse plaatsnamen...

Aelst = Aalst. *Audenaerde* = Oudenaarde. *Baleghem* = Balegem. *Baveghem* = Bavegem. *Beerleghem* = Beerlegem. *Dighelvyn(n)e* of *Dickelvenne* = Dikkelvenne. *Geeraerd(t)sberghe(n)* = Geraardsbergen. *Gand/Gend/Ghendt* = Gent. *Hundelghem* = Hundelgem. *Mighelbe(e)ke* = Michelbeke. *Mijlbeke* = Mijlbeek “op Aalst”. *Mun(i)ck Swalleme(n)* = Munkzwalm. *Nieuwerkercken* of *Nu Cappelle* = Nieuwerkerken bij Aalst. *Oomberghe(n)* of *d’Oomberghe* = Oombergen. *Schaerbeeke* = Schaarbeek “op Aalst”. *Sint-Gooricx-Oudenhove* = Sint-Goriks-Oudenhove. *Velsiecke/Velsique* = Velzeke. *Vlaenderen* = Vlaanderen. *Zeghelsent/Zegelghem* = Zegelsem. *Zotteghem/Sotteghem* = Zottegem.